

**LOKALNY PROGRAM
REWITALIZACJI
GMINY ŁAPY
NA LATA 2017-2022**

Łapy 2017

1. Opis powiązań programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

1.1 Poziom krajowy

Lokalny program Rewitalizacji Gminy Łapy zgodny jest z następującymi dokumentami na szczeblu krajowym:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określający cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 r., kluczowy dla określenia działań rozwojowych, w tym możliwych do sfinansowania w ramach przyszłej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 oraz 9 zintegrowanych strategii, służących realizacji założonych celów rozwojowych. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel I.3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela
- Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki
- Cel II.3 Wzrost innowacyjności gospodarki
- Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego
- Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
- Cel III.1 Integracja społeczna
- Cel III.3 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym założonym do osiągnięcia w wyniku wdrożenia zapisów dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach
- Cel 4 Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) to **rządowa wizja rozwoju polskich regionów** do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel główny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju –wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.
- Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

1.2 Poziom regionalny

- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2020 – jest dokumentem określającym zasady, obszary i kierunki interwencji polityki rozwoju regionu w horyzoncie czasowym niewykraczającym poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Konkurencyjna gospodarka
- Cel 2 Powiązania krajowe i międzynarodowe
- Cel 3 Jakość życia

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego 2014-2020 - jest jednym z narzędzi realizacji *Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020* oraz stanowi instrument

realizacji *Umowy Partnerstwa*, która określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych, tj. polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2014-2020. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
- Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego;
- Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami;
- Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;
- Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;
- Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie;
- Wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej.

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020 - Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Zaspokajanie potrzeb rodzin w województwie podlaskim
- Wypełnianie funkcji rodziny
- Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej
- Efektywna pomoc społeczna
- Kapitał społeczny

- Strategia Rozwoju Powiatu Białostockiego na lata 2011-2020 – dokument ten określa kierunki rozwoju i priorytetów na przyszłość dla dobra lokalnej społeczności. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 2 Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu przy współpracy z samorządami gmin
- Cel 4 Podnoszenie standardów edukacyjnych
- Cel 5 Zwiększenie efektywności i skuteczności pomocy społecznej

1.3 Poziom lokalny

- Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Łapy na lata 2016-2020 – określa kierunki rozwoju Gminy Łapy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Nowoczesna infrastruktura
- Cel 2 Nowoczesna edukacja i kapitał społeczny
- Cel 3 kompleksowa rewitalizacja Gminy Łapy
- Cel 4 Dynamiczny rozwój gospodarczy
- Cel 5 Kultura, sport i turystyka zgodna z oczekiwaniami mieszkańców

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 - opracowano go z myślą o ciągłej potrzebie inicjowania wyspecjalizowanych procesów wsparcia społecznego. Głównym jego celem jest realizacja zadań gminnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel B1 Poprawa jakości i skuteczności działań osób i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Cel B2 Rozbudowanie lokalnej oferty pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych
- Cel C.1 Opracowanie i realizacja działań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Miasta i Gminy Łapy na 2017 rok - określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki, minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, jak również określa sposób realizacji zadań własnych gminy. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, dzieci i rodzin
- Cel 2 Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie
- Cel 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w Świetlicach
- Cel 4 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy Łapy oraz zmniejszenie rozmiaru już istniejących
- Cel 6 Propagowanie zdrowego stylu życia i świadomych wyborów ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci i młodzież

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Łapy na lata 2014 – 2021 - Integracja i rozwiązywanie problemów społecznych jest obok rozwoju

infrastruktury jednym z najważniejszych zadań każdej gminy i miasta. Podstawę do realizacji działań w tym obszarze, do podejmowania interwencji społecznych, pomocowych i profilaktycznych stanowi Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z przedmiotowym dokumentem w następujących obszarach:

- Cel 1 Wsparcie rodzin i zapobieganie kryzysom w rodzinach
- Cel 2 Rozwój rynku pracy i pomoc osobom bezrobotnym
- Cel 3 Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych
- Cel 5 Budowanie systemu bezpieczeństwa

- Program „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 - jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i pkt. 14 ustawy o pomocy społecznej. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy wykazuje zgodność z celem przedmiotowego dokumentu, określonym jako ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji.

2. Diagnoza sytuacji i czynników kryzysowych

2.1 Sfera społeczna

2.1.1 Demografia

Analiza struktury demograficznej jest niezwykle istotna w kontekście dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Łapy, ponieważ determinuje skalę i rodzaj potrzeb lokalnej społeczności.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec roku 2015 na terenie miasta i gminy Łapy zamieszkiwało 22243 osób. W ostatnich latach widoczny jest spadek ogólnej liczby mieszkańców, za wyjątkiem roku 2011 w którym odnotowany został wzrost. W porówniu do roku 2010 ogólna liczba mieszkańców zmalała o 388 osób – w mieście nastąpił spadek o 237 osoby, zaś liczba ludności na terenach wiejskich zmniejszyła się o 151 osób. Wpływ na liczbę ludności, oprócz przyrostu naturalnego, ma saldo migracji.

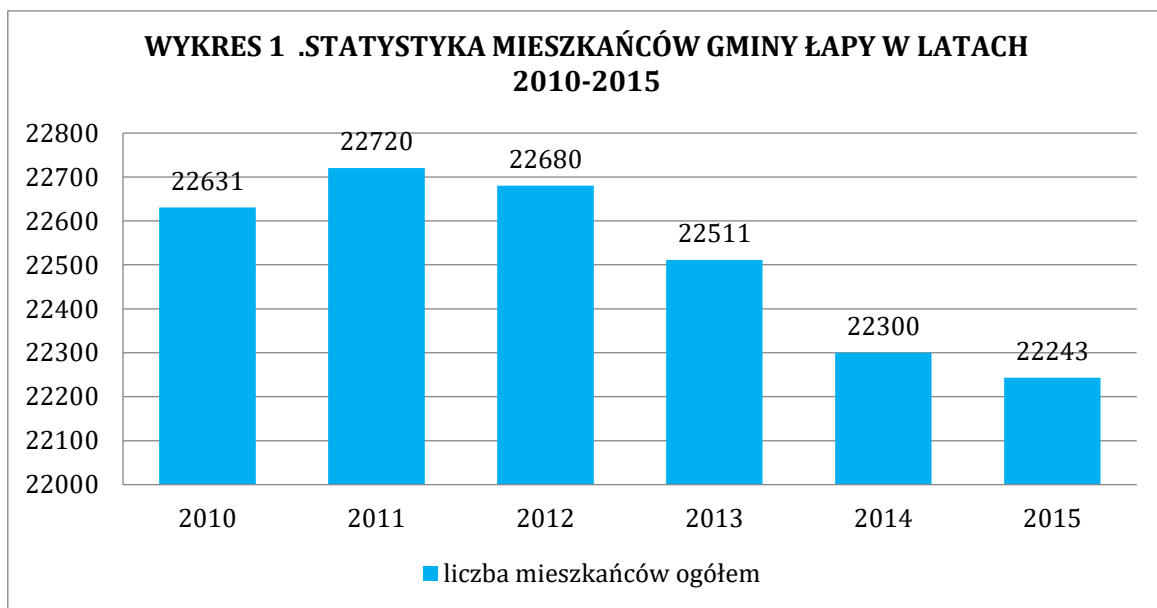
Na terenie gminy Łapy większą liczbę mieszkańców stanowią kobiety – 51,32% (wg. stanu z 31.12.2015 r.) trend ten występuje zarówno w mieście - 51,57 % populacji to kobiety jak i na terenach wiejskich – 50,71 %.

TABELA 1 STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW W GMINIE ŁAPY W LATACH 2010-2015

LATA	2010	2011	2012	2013	2014	2015
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

MIASTO ŁĄPY	16049	16200	16124	16002	15879	15812
w tym:						
kobiety	8270	8344	8333	8262	8202	8154
mężczyźni	7779	7856	7791	7743	7677	7658
GMINA ŁĄPY	6582	6520	6556	6506	6421	6431
w tym:						
kobiety	3336	3300	3312	3290	3247	3261
mężczyźni	3246	3220	3244	3216	3174	3170
OGÓŁEM	22631	22720	22680	22511	22300	22243
kobiety	11606	11644	11645	11552	11449	11415
mężczyźni	11025	11076	11035	10959	10851	10828

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015, wg. stanu na 31.12.2015 r.

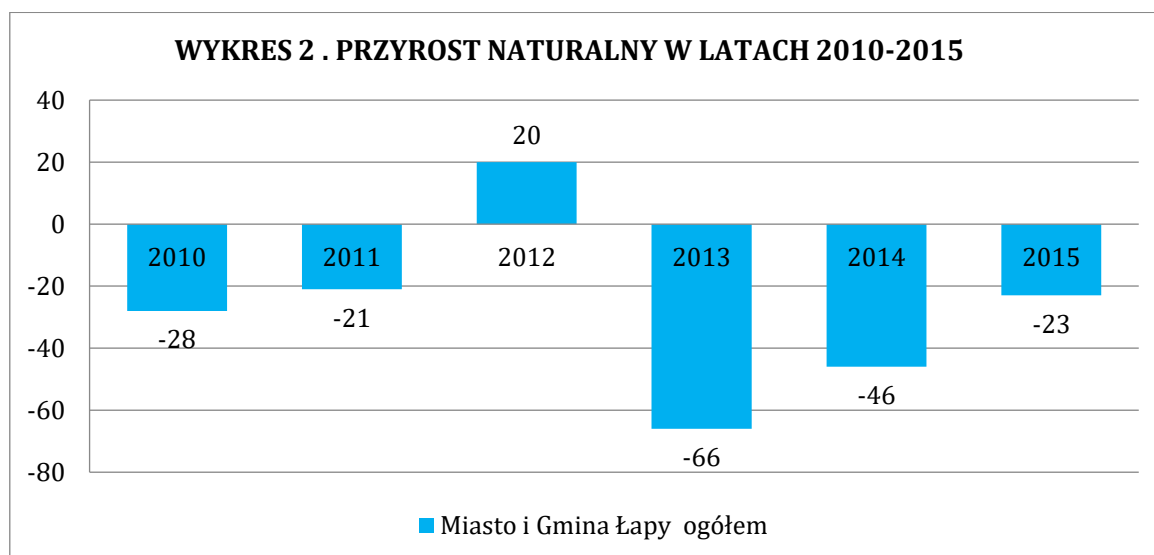
Gęstość zaludnienia, na koniec grudnia 2015 r., wyniosła 1302 osoby na 1 km² powierzchni miasta i 56 osób na 1 km² powierzchni terenów wiejskich. Wraz z odnotowywanym spadkiem ludności – maleje również gęstość zaludnienia na terenie gminy Łąpy. Na przestrzeni pięciu lat gęstość zaludnienia w Mieście Łąpy zmalała o 36 osoby na 1 km². Analogicznie przedstawia się sytuacja na terenach wiejskich jednakże tutaj spadek nie jest aż tak wysoki – w 2012 roku ludność na 1 km² wynosiła 57 osób zaś w 2015 roku już 56 osoby – gęstość zaludnienia spadła o 1 osobę na 1 km².

TABELA 2 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W LATACH 2010-2015

LUDNOŚĆ NA 1 KM2 (GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA) [OSOBA]	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MIASTO	1338	1334	1328	1318	1308	1302
TERENY WIEJSKIE	55	56	57	56	56	56
RAZEM GMINA ŁAPY	179	178	178	176	175	174

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Od 2010 roku w gminie Łapy odnotowywany jest, za wyjątkiem roku 2012, ujemny przyrost naturalny. Najniższy, ujemny przyrost naturalny wystąpił w 2013 roku i wyniósł -66 (zmarło 226 osoby a urodziło się 160).

STRUKTURA MIESZKAŃCÓW GMINY ŁAPY WG. GRUP EKONOMICZNYCH

TABELA 3 W LATACH 2010-2015

Wskaźniki modułu gminnego	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ludność na 1 km2 (gęstość zaludnienia)						
miasto	1338	1334	1328	1318	1308	1302
tereny wiejskie	55	56	57	56	56	56
Gmina Łapy - razem	179	178	178	176	175	174
kobiety na 100 mężczyzn						
miasto	106	106	107	107	107	106
tereny wiejskie	103	102	102	102	102	103
Gmina Łapy - razem	105	105	106	105	106	105
małżeństwa na 1000 ludności						
miasto	6,3	6,4	6	4,5	6,6	5,9

tereny wiejskie	4,4	4,3	5,7	3,2	5,9	8
Gmina Łapy - razem	5,7	5,8	5,9	4,1	6,4	6,5
urodzenia żywe na 1000 ludności						
miasto	8	7,3	8,4	6,7	9,3	8,3
tereny wiejskie	10,6	7,2	8,5	8,1	7,3	8,6
Gmina Łapy - razem	8,6	7,2	8,4	7,1	8,7	8,4
zgony na 1000 ludności						
miasto	9,2	6,53	6,87	9,41	9,27	7,96
tereny wiejskie	12	12,25	9,23	11,47	14,35	13,17
Gmina Łapy - razem	9,84	8,17	7,55	10,01	10,73	9,46
przyrost naturalny na 1000 ludności						
miasto	-1,2	0,7	1,5	-2,7	0	0,4
tereny wiejskie	-1,2	-5,1	-0,8	-3,4	-7,1	-4,5
Gmina Łapy - razem	-1,2	-0,9	0,9	-2,9	-2	-1

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Szczególną uwagę należy zwrócić na strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku. Zarówno w ujęciu krajowym, regionalnym, jak i lokalnym odnotowuje się systematyczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Skutkiem owych dynamicznych zmian jest proces starzenia się społeczeństwa. W strukturze mieszkańców gminy Łapy wg. grup ekonomicznych na dzień 31.12.2015 r. udział osób w wieku przedprodukcyjnym (osoby do 18 roku życia) wynosił 15,71% , w wieku produkcyjnym 63,63% (dla mężczyzn przyjęto wiek 18-65 dla kobiet 18-60), natomiast w wieku poprodukcyjnym (dla mężczyzn przyjęto wiek powyżej 65 roku życia dla kobiet powyżej 60 roku życia) 20,66%.

TABELA 4 . **STRUKTURA MIESZKAŃCÓW MIASTA I GMINY ŁAPY WG. GRUP EKONOMICZNYCH WG. STANU NA 31.12.2015 R.**

GRUPY EKONOMICZNE	PŁEĆ	WG. STANU 31.12.2015	
		LICZBA	%
OGÓŁEM	Kobiety	11415	51,32
	Mężczyźni	10828	48,68
	Razem	22243	100,00
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY	K	1705	7,67
	M	1789	8,04
	R	3494	15,71
WIEK PRODUKCYJNY	K	6587	29,61
	M	7567	34,02

	R	14154	63,63
WIEK POPRODUKCYJNY	K	3123	14,04
	M	1472	6,62
	R	4595	20,66

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych wg. stanu na 31.12.2015 r.

TABELA 5. STRUKTURA MIESZKAŃCÓW W PODZIALE NA MIASTO I TERENY WIEJSKIE WG. GRUP EKONOMICZNYCH WG. STANU NA 31.12.2015 R.

GRUPY EKONOMICZNE	PŁEĆ	MIASTO		TERENY WIEJSKIE	
		LICZBA	%	LICZBA	%
OGÓŁEM	Kobiety	8154	51,57	3261	50,71
	Mężczyźni	7658	48,43	3170	49,29
	Razem	15812	100,00	6431	100,00
WIEK PRZEDPRODUKCYJNY	K	1163	7,36	542	8,43
	M	1262	7,98	527	8,19
	R	2425	15,34	1069	16,62
WIEK PRODUKCYJNY	K	4774	30,19	1813	28,19
	M	5397	34,13	2170	33,74
	R	10171	64,32	3983	61,93
WIEK POPRODUKCYJNY	K	2217	14,02	906	14,09
	M	999	6,32	473	7,35
	R	3216	20,34	1379	21,44

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych wg. stanu na 31.12.2015 r.

WYBRANE WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO

TABELA 6. W LATACH 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym						
miasto	48,4	48,9	50,2	51,2	53,1	55,5
tereny wiejskie	66,7	65,1	64	62,9	60,2	61,5
Gmina Łapy - razem	53,2	53,2	53,9	54,4	55,1	57,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym						
miasto	90,7	100	108,3	117,1	124,5	132,6
tereny wiejskie	105,1	108,3	117,9	121,2	125,8	129
Gmina Łapy - razem	95,2	102,6	111,3	118,4	124,9	131,5

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym						
miasto	23	24,5	26,1	27,6	29,4	31,6
tereny wiejskie	34,2	33,9	34,6	34,4	33,5	34,6
Gmina Łapy - razem	26	27	28,4	29,5	30,6	32,5

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

Dynamika zmian liczby ludności określonych jednostek terytorialnych, kształtowana jest pod wpływem dwóch procesów demograficznych – przyrostu naturalnego oraz ruchu migracyjnego (głównie zarobkowa).

2.1.2 RYNEK PRACY

Na terenie Gminy Łapy znajduje się Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku Filia w Łapach, który swym zasięgiem obejmuje Gminę i Miasto Łapy, Gminę i Miasto Łapy, Gminę Poświętne i Gminę Turośl Kościelna. Głównym celem i zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy jest udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskiwaniu zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w znajdowaniu i zatrudnianiu odpowiednich pracowników.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych z terenu miasta i gminy Łapy na dzień 31 grudnia 2015r. wynosiła 1476 osób, w tym: liczba bezrobotnych kobiet wynosiła 617, prawo do zasiłku posiadało 126 osób, bez prawa do zasiłku było 1350 osób, zamieszkałych na wsi 360 osób.

W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego nastąpił spadek bezrobocia o 2,5 %.

TABELA 7. LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁAPY W LATACH 2010-2015

LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE ŁAPY						
STAN NA:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA OS. BEZROBOTNYCH OGÓŁEM	1842	1630	1715	1695	1513	1476
<i>W TYM</i>						
<i>KOBIETY</i>	785	709	712	693	650	764
<i>MĘŻCZYŹNI</i>	1057	921	1003	1002	863	712

TABELA 8. OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

	LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH	% UDZIAŁ DO BEZROBOTNYCH OGÓŁEM
do 30 roku życia	482	32,7
<u>w tym do 25 roku życia</u>	234	15,9
długotrwale bezrobotne	1004	68,0

powyżej 50 roku życia	405	27,5
korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	63	4,3
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	172	11,6
niepełnosprawni	41	2,3

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy to grupa osób, która ze względu na szczególne uwarunkowania ma znaczne problemy z wyjściem ze stanu bezrobocia. 90,9 % spośród ogółu zarejestrowanych z miasta i gminy Łąpy na koniec grudnia kwalifikuje się do grupy znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zdecydowaną większość ww. bezrobotnych, bo aż 68,0 % stanowią osoby długotrwale bezrobotne tj. osoby pozostającej w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. 32,7 % bezrobotnych stanowią osoby do 30 roku życia. Nieco mniej, bo 27,5 % bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia. Pozostałe grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są mniej liczne. Najmniej bo tylko 2,3 % ogółu bezrobotnych stanowią osoby niepełnosprawne.

TABELA 9. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU (STAN NA 31.12.2015 R.)

WIEK W LATACH	LICZBA BEZROBOTNYCH OGÓŁEM		
	OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
18-24	230	87	15,6
25-34	463	211	31,4
35-44	257	112	17,4
45-54	266	131	18,0
55-59	186	66	12,6
60 lat i więcej	74	10	5,0
ogółem	1476	617	100%

Z analizy powyższej struktury wynika, że **najliczniejszą grupę bezrobotnych w końcu roku 2015 r. stanowią osoby w przedziale wiekowym 25-34 lata i stanowią 31,4 % ogółu bezrobotnych.**

Drugą grupę stanowią osoby w wieku 45-54 lata, która stanowi 18,0 %. oraz w wieku 35-44 lata - 17,4 % . Najmniej zarejestrowanych jest osób w przedziale 60lat i więcej – 74 osoby (5,0 %).

TABELA 10. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (STAN NA 31.12.2015 R.)

WYKSZTAŁCENIE	LICZBA BEZROBOTNYCH
---------------	---------------------

	OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
wyższe	158	96	10,7
policealne i śr. zaw.	447	180	30,3
śr. ogólnokształcące	170	91	11,5
zasadnicze zawodowe	420	142	28,5
gimnazjalne i poniżej	281	108	19,0
ogółem	1476	617	100

W ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych największy udział mają osoby o wykształceniu policealnym i średnim zawodowym – 30,3 % ogółu. Nieco mniejszy jest procent osób bezrobotnych z wykształceniem zawodowym – 28,5 %. Najmniejszy odsetek wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem wyższym – 10,7 %.

TABELA 11. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY (STAN NA 31.12.2015 R. _

STAŻ PRACY W LATACH	LICZBA BEZROBOTNYCH		% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
	OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	
do 1 roku	227	109	15,4
1-5	285	117	19,3
5-10	162	70	11,0
10-20	183	92	12,4
20-30	157	43	10,6
powyżej 30 lat	91	19	6,2
bez stażu	371	167	25,1
ogółem	1476	617	100

Najwięcej wśród bezrobotnych z gminy Łapy stanowią osoby nieposiadające stażu pracy (bez stażu) - 25,1 % ogółu zarejestrowanych. Następną najliczniejszą grupą są osoby ze stażem od 1 roku do 5 lat - 19,3 %.

Najmniej było zarejestrowanych bezrobotnych posiadających staż pracy powyżej 30 lat – 91 osób (6,2 %).

TABELA 12. ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY (STAN NA 31.12.2015 R.)

CZAS POZOSTAWANIA	LICZBA BEZROBOTNYCH		% UDZIAŁ DO OGÓŁU BEZROBOTNYCH
	OGÓŁEM	W TYM KOBIETY	

BEZ PRACY W M-CACH			
do 1 m-ca	95	35	6,4
1 - 3	213	81	14,4
3 - 6	187	90	12,7
6 - 12	290	117	19,6
12 - 24	255	103	17,3
powyżej 24 m-cy	436	194	29,5
ogółem	1476	617	100

Jednym z czynników charakteryzujących kondycję lokalnego rynku pracy jest czas pozostawania przez osoby bezrobotne bez zatrudnienia. Czas pozostawania bez pracy wpływa na aspekty życia codziennego osób bezrobotnych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, co w konsekwencji stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego. **Wśród zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Łapy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 m-cy – 29,5 %.** Najmniejszy odsetek tj. 6,4 % ogółu stanowili bezrobotni pozostający bez pracy do 1 miesiąca.

Do najważniejszych cech charakteryzujących bezrobocie w gminie Łapy zaliczyć należy:

- 1. Zjawisko sezonowości.** Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ta sytuacja wynika między innymi z rozpoczynania prac sezonowych głównie w budownictwie, rolnictwie. Tradycyjnie, zwiększone rejestracje bezrobotnych przypadają w miesiącach kończących i rozpoczynających rok.
- 2. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważają mężczyźni** (w gminie Łapy - 58,2%).
- 3. Bardzo mały odsetek osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku** (w gminie Łapy – 8,5 %).
- 4. Utrzymywanie się nadal niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia:**
  - **bardzo wysoki pozostaje poziom bezrobocia długotrwałego** (ta grupa bezrobotnych stanowiła 68,0 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z gminy Łapy),
  - **wysoki odsetek osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 25-34 lata – 31,4 %** ogółu bezrobotnych,
  - **długotrwałe pozostawanie bez pracy powyżej 12 m-cy – 46,8 %** - ogółu bezrobotnych (**Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia** zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy,
  - **wysoki udział bezrobotnych bez stażu pracy – 25,1 %.**
- 5. W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych** (w gminie Łapy w końcu grudnia 2015 r. wyższe wykształcenie posiadało 158 osób – 10,7 %).

Stopa bezrobocia (procentowy udział bezrobotnych do osób czynnych zawodowo) **w powiecie białostockim** w końcu grudnia 2015r. wynosiła **14,3%** (**11,8%** w województwie podlaskim, **9,8 %** w kraju) i była niższa o 2 punkty procentowe niż przed rokiem.

Zróznicowanie poziomu bezrobocia w poszczególnych **powiatach** województwa podlaskiego/ regionach kraju. Ta niejednorodność jest wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów. Obrazuje to np. wskaźnik stopy bezrobocia. Rozpiętość przedziału wielkości wskaźnika stopy bezrobocia, tj. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą w powiatach województwa podlaskiego wynosiła w końcu grudnia 2015 r. **11,3 p. p** (**powiat suwalski - 7,1 %**, **powiat grajewski - 18,4 %**). Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą w województwach wynosiła 10,1 p. p (wielkopolskie – 6,2 %, warmińsko-mazurskie 16,3 %).

Najniższa stopa bezrobocia **w województwie podlaskim** w końcu grudnia 2015 r. zarejestrowana została w:

powiat suwalski	7,1 %
powiat bielski	7,6 %
powiat wysokomazowiecki	7,8 %

Najwyższa stopa bezrobocia **w województwie podlaskim** w końcu grudnia 2015 r. zarejestrowana została w:

powiat grajewski	18,4 %
powiat kolneński	17,0 %
powiat sejnieński	16,4 %

Powiat białostocki ze stopą bezrobocia 14,3 % znalazł się na 6 miejscu w województwie licząc od najwyższej stopy bezrobocia (województwo podlaskie - 17 powiatów, w tym 3 miasta na prawach powiatu - Białystok, Łomża, Suwałki).

Najniższa stopa bezrobocia w końcu grudnia 2015 r. zarejestrowana została w:

województwo wielkopolskie	6,2 %
województwo śląskie	8,2 %
województwo mazowieckie i małopolskie	8,4 %

Najwyższa stopa bezrobocia w końcu grudnia 2015 r. zarejestrowana została w:

województwo warmińsko-mazurskie	16,3 %
województwo zachodniopomorskie i kujawsko-pomorskie	13,3 %
województwo podkarpackie	13,2 %

Według rejestrowanej stopy bezrobocia na koniec grudnia 2015 r. województwo podlaskie (11,8 %) znalazło się na 6 miejscu w kraju, licząc od najwyższej stopy bezrobocia.

2.1.3 UBÓSTWO

Zakres prowadzonych działań rewitalizacyjnych w znacznym stopniu uzależniony jest od rozpoznania problemów społecznych występujących na obszarze zdegradowanym. Dlatego też analiza istniejących problemów i zakresu działalności instytucji pomocy społecznej stanowi istotny element diagnozy.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie Łapy realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łapach. Zgodnie z danym MOPS w Łapach na koniec 2015 roku na terenie gminy Łapy z pomocy społecznej korzystało łącznie 1343 rodzin.

Najczęstszymi powodami udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej w Gminie jest ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Tabela nr 13 przedstawia powody udzielenia pomocy i wsparcia rodzinom na terenie gminy Łapy w ostatnich pięciu latach kalendarzowych.

TABELA 13 POWODY UDZIELANIA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2011-2015

LP.	RODZAJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN				
		2011	2012	2013	2014	2015
1.	Ubóstwo	561	619	909	1124	1163
2.	Sieroctwo	5	3	2	1	1
3.	Bezdomność	31	16	24	25	14
4.	Ochrona macierzyństwa	232	231	239	243	163
	w tym wielodzietność	130	128	136	160	113
5.	Bezrobocie	1053	1048	1147	1135	1055
6.	Niepełnosprawność	230	210	230	242	228
7.	Długotrwała choroba	484	448	475	366	240
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym :	197	196	187	180	166
	- rodziny niepełne	161	155	151	145	109
	- rodziny wielodzietne	30	31	25	38	62
9.	Przemoc w rodzinie	29	37	4	4	41
10.	Alkoholizm	40	37	39	32	21
11.	Narkomania	0	0	1	1	2

12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	17	19	12	10
13.	Zdarzenie losowe	16	7	8	11	2
14.	Sytuacja kryzysowa	26	12	4	22	3

Powyższe liczby i zanotowane wskaźniki stanowią dla MOPS płaszczyzny działań w zakresie form wsparcia wdrażania programów walki z wykluczeniem i marginalizacją. Zadanie pobudzania społecznej aktywności odnosi się zarówno do osób i rodzin, jak i do środowisk lokalnych.

Analizę danych statystycznych klientów w MOPS w Łapach w ostatnich latach przedstawia tabela nr 14.

TABELA 14 ŚWIADCZENIA PRYZNANE W LATACH 2011-2015

ROK	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ
2015	1343	2 903	5 243 948,00
2014	1483	3 252	5 162 823,00
2013	1 494	3 335	5 083 523,00
2012	1398	3214	4 276 154,00
2011	1 398	3 255	4 511 130,00

2.1.4 Edukacja

Edukacja jest bardzo ważnym elementem polityki społecznej w gminie, a instytucje oświatowe nie tylko pełnią rolę edukacyjną, ale także wychowawczą. W związku z tym są bardzo ważnymi instytucjami w kontekście podejmowanych działań rewitalizacyjnych, nawet, jeśli same placówki miałyby nie zostać włączone do obszaru objętego rewitalizacją, niezmiennie będą funkcjonalnie powiązane z takimi obszarami, poprzez swoich uczniów, którzy na wyznaczonych obszarach mieszkają. Na terenie gminy Pisz funkcjonuje 16 placówek edukacyjnych. W skład placówek wchodzi przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego.

TABELA 15. PLACÓWKI OŚWIATOWE NA TERENIE GMINY ŁAPY

RODZAJ	LICZBA	ORGAN PROWADZĄCY
PRZEDSZKOLA	2	GMINA ŁAPY
SZKOŁY PODSTAWOWE	7	GMINA ŁAPY (W TYM 1 PROWADZONA PRZEZ PARAFIĘ ŚW. KRZYŻA W ŁAPACH)

GIMNAZJA	4	GMINA ŁAPY (W TYM 1 PROWADZONE PRZEZ STOWARZYSZENIE ŁAPSKI OGÓLNIĄK)
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE	2	POWIAT BIAŁOSTOCKI
CENTRUM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO	1	POWIAT BIAŁOSOTCKI

Źródło: Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Łapy za lata 2010-2015, Informacje o realizacji zadań oświaty i wychowania w jednostack prowadzonych przez Powiat Białostocki w latach 2010-2014

TABELA 16. LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH NA TERENIE GMINY ŁAPY

TYP SZKOŁY	2010/2011 1	2011/2012 2	2012/2013 3	2013/2014	2014/2015
PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE	632	677	654	661	647
SZKOŁY PODSTAWOWE	1210	1135	1104	1078	1136
GIMNAZJA	725	699	653	652	592

Źródło: Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Łapy za lata 2010-2015,

2.1.5 Przestępczość

Na terenie gminy Łapy o bezpieczeństwo publiczne dbają przede wszystkim służby powiatowe, takie jak policja.

Na przestrzeni lat 2012 – 2015 liczba przestępstw odnotowanych przez Policję w Gminie Łapy systematycznie zmniejszała się (porównując rok 2015 z 2012 nastąpił spadek odpowiednio o 36,80%). Pomimo zmniejszenia się ogólnej liczby przestępstw liczba ich jest dość duża, w roku 2015 odnotowano 138 przestępstw.

TABELA 17. LICZBA PRZESTĘPSTW DOKONANYCH NA TERENIE MIASTA I GMINY ŁAPY (LATA 2012-2015)		2012	2013	2014	2015
Lata					
Miasto i Gmina Łapy		375	180	147	138
Miasto Łapy		168	115	114	91

Kategorię popełnianych przestępstw prezentuje tabela nr 18.

TABELA 18. PRZESTĘPSTWA DOKONANE NA TERENIE MIASTA I GMINY ŁAPY (LATA 2012-2015)		2012		2013		2014		2015	
Lata	2012		2013		2014		2015		
	Miasto i Gmina	Miasto	Miasto i Gmina	Miasto	Miasto i Gmina	Miasto	Miasto i Gmina	Miasto	

Kradzieże z włamaniem	99	95	35	78	43	49	34	62
Kradzież mienia	163	144	81	95	48	36	49	67
Uszkodzenia ciała	31	10	19	11	15	6	18	5
Bójki i pobicia	11	8	10	8	8	8	4	4
Rozboje	10	6	2	0	2	1	3	1

2.1.6 Życie publiczne

Istotną kwestią uzupełniającą działalność samorządu oraz wyznacznikiem wysoko rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego są aktywnie działające organizacje pozarządowe oraz aktywność obywatelska mieszkańców.

Organizacje pozarządowe to dobrowolna forma zrzeszania się. Stanowiąc trzeci sektor są, obok sektora publicznego i prywatnego, jednym z najważniejszych elementów życia społecznego. Organizacje pozarządowe nierzadko uzupełniają lukę, której nie zapełnia sektor publiczny i prywatny. Dlatego ważne jest, aby sektory te ściśle ze sobą współpracowały. Obecnie na terenie gminy Łapy zarejestrowanych jest 25 stowarzyszeń, w tym 4 posiadają status organizacji pożytku publicznego, 3 fundacje oraz 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

TABELA 19. STOWARZYSZENIA REJESTROWANE POSIADAJĄCE SIEDZIBĘ NA TERENIE GMINY ŁAPY

LP	NAZWA STOWARZYSZENIA	ADRES SIEDZIBY
1	Łąskie Towarzystwo Regionalne im. Ppłk Stanisława Nilskiego-Łapińskiego	ul. Sikorskiego 24 18-100 Łapy
2	Łąskie Stowarzyszenie Klubów Abstynenta Klub Abstynenta "Przyszłość"	ul. Sikorskiego 18 18-100 Łapy
3	Narwiańskie Towarzystwo Ochrony Środowiska Status organizacji pożytku publicznego	Uhowo ul. Kolejowa 8 18-100 Łapy
4	Stowarzyszenie "Pomocna Dłoń"	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Główna 50 18-100 Łapy
5	PROEKONA Nadnarwiańskie Stowarzyszenie Społeczno-Ekologiczne	Wiejski Dom Kultury Łapy-Szołajdy 85 18-100 Łapy
6	Stowarzyszenie Szkoła Bez Barrier w Łapach Status organizacji pożytku publicznego	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Papieża Jana Pawła II ul. Polna 9 18-100 Łapy
7	Stowarzyszenie Sportowo-Edukacyjne "Petrus" im. Ks. Henryka Bagińskiego przy parafii Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach • Status organizacji pożytku publicznego	ul. Główna 21 18-100 Łapy
8	Szansa dla Gimnazjum w Łapach • Status organizacji pożytku publicznego	ul. Matejki 19 18-100 Łapy
9	Europejskie Forum Inicjatyw EuroIdea	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 15 18-100 Łapy

10	Łapski Ogólniak	ul. Bohaterów Westerplatte 10 18-100 Łapy
11	Stowarzyszenie "Nasza Przestrzeń"	Łapy Dębowina 48 18-100 Łapy
12	Łapskie Towarzystwo Rowerowe "Peleton"	ul. Leśniowska 18 A 18- 100 Łapy
13	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych "IMPULS"	ul. Leśnikowska 54 18-100 Łapy
14	Fabryka Rozwoju Lokalnego	ul. Gen. Wł. Sikorskiego 24 18-100 Łapy
15	Stowarzyszenie Miłośników Wsi Wólka Waniewska	Wólka Waniewska 1 18-100 Łapy
16	Stowarzyszenie Przyjaciół Osse	ul. Letnia 1 18-100 Łapy
17	Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łapach	ul. Nowy Rynek 15 18-100 Łapy
18	Stowarzyszenie "Kul-turysta"	ul. Łąkowa 53 18-100 Łapy
19	Stowarzyszenie Edukacyjne "Łapska Dwójka" przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łapach	ul. Piękna 17 18-100 Łapy
20	Stowarzyszenie Nasza Płonka	Płonka Kościelna 82 18-100 Łapy
21	Koło Gospodyń Wiejskich w Łupiance Starej	Łupianka Stara 22 18-100 Łapy
22	Stowarzyszenie "Razem dla Uhowa"	Uhowo ul. Szkolna 19 18-100 Łapy
23	Stowarzyszenie "Logos"	ul. Jana Matejki 10 18-100 Łapy
24	Stowarzyszenie "Radio Pomost"	ul. Południowa 26 18-100 Łapy
25	Stowarzyszenie "Nasze Łapy - Twoja Przyszłość"	ul. Cmentarna 23 18-100 Łapy

Źródło: Rejestr Starostwa Powiatowego

TABELA 20. FUNDACJE POSIADAJĄCE SIEDZIBĘ NA TERENIE GMINY ŁAPY

LP	NAZWA FUNDACJI	ADRES SIEDZIBY
1	"Biznes Inkubator" Fundacja Rozwoju Przedsiębiorstw i Przedsiębiorczości	ul. Kopernika 12 18-100 Łapy
2	Fundacja Aktywacja	ul. Nowa 8 18-100 Łapy
3	Fundacja "Morsy bez Granic, Powrót do Natury"	ul. Matejki 19 18-100 Łapy

Organizacje pozarządowe to głównie organizacje działające w zakresie kultury i oświaty oraz rozwoju przedsiębiorczości. Na terenie gminy działają również organizacje posiadające siedzibę poza jej granicami. Jedną z najaktywniejszych organizacji jest Fundacja VITA FAMILIAE, która zrealizowała jeden z większych projektów polegający na utworzeniu Centrum Integracji Społecznej „Przystań w Łapach.

Władze samorządowe Gminy Łapy, wychodząc naprzeciw dobrowolnemu zrzeszaniu się mieszkańców, pragnie wspierać i ściśle współpracować z organizacjami pozarządowymi. Na początku każdego roku Rada Miejska w Łapach podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia rocznego Programu współpracy Miasta i Gminy Łapy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Warto nadmienić, iż na ostateczną postać Programu mają wpływ mieszkańcy gminy Łapy, którzy w ramach ogłaszanych konsultacji mogą zgłaszać własne uwagi.

Celem ogólnym Programu jest budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnej. Cele szczegółowe Programu określone zostały jako:

- 1) aktywizacja na gruncie polityki społecznej,
- 2) aktywizacja na gruncie kultury, oświaty, sportu i zdrowia,
- 3) aktywizacja na gruncie ochrony środowiska i ekologii,
- 4) aktywizacja na gruncie wspierania aktywności mieszkańców i budowy społeczeństwa informacyjnego.

Współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter finansowy lub pozafinansowy. Pierwszy rodzaj współpracy odbywa się w formie zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu poprzez powierzanie bądź wspieranie wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Natomiast współpraca o charakterze pozafinansowym odbywa się poprzez:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
- prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej dotyczącej wspólnych działań Gminy i organizacji pozarządowych;
- pomoc merytoryczna dla projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe mających na celu poprawę życia mieszkańców gminy Łapy;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
- pomoc Gminy dla organizacji pozarządowych przy składaniu wniosków i innych dokumentów niezbędnych do pozyskiwania i rozliczania środków spoza budżetu Gminy, w tym funduszy unijnych.

2.2 Sfera gospodarcza

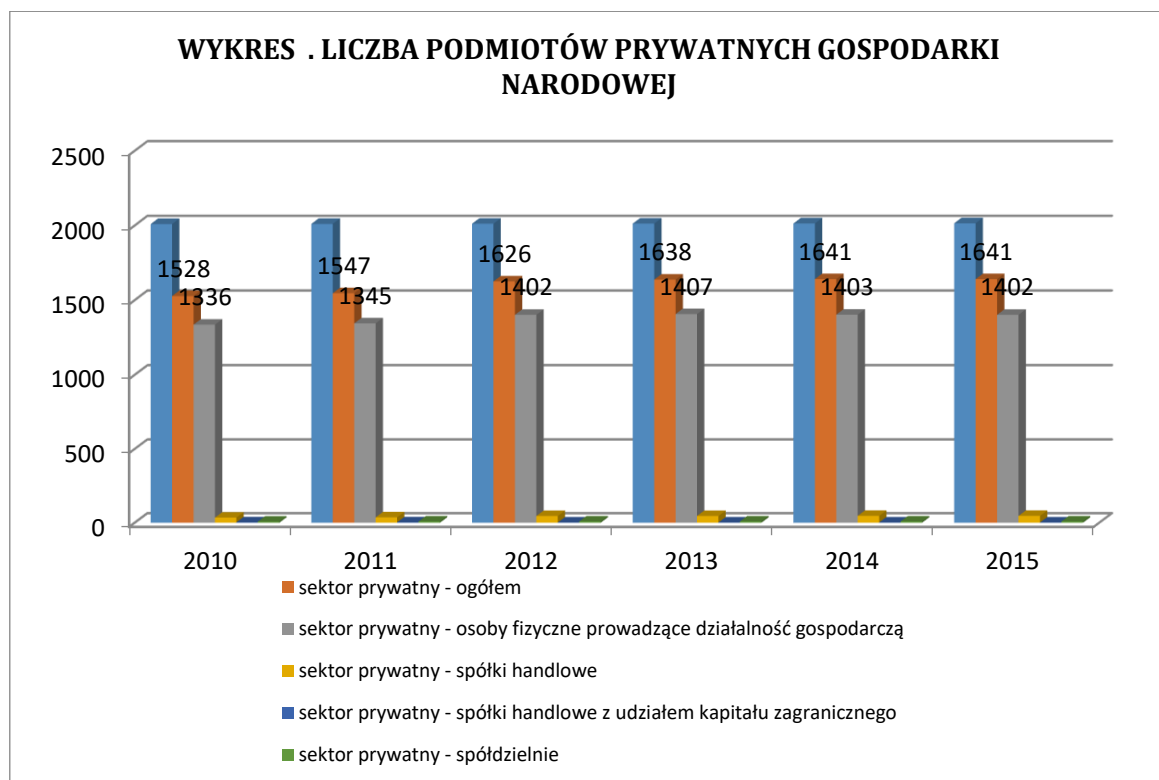
Procesy kształtujące sferę gospodarczą jednostki terytorialnej mają znaczący wpływ na jej kondycję społeczno-ekonomiczną. Na szczeblu lokalnym (miasta, gminy), czasem niewielkie zmiany ekonomiczne mogą mieć istotny wpływ na kierunek i dynamikę procesów w pozostałych sferach.

Na koniec grudnia 2015 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, dla których teren Gminy Łapy jest głównym miejscem wykonywania działalności gospodarczej wynosiła 1690 podmiotów, w tym 1461 w sektorze prywatnym.

**TABELA 21. LICZBA PODMIOTÓW PRYWATNYCH GOSPODARKI NARODOWEJ
W LATACH 2010-2014**

PODMIOTY WG. SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH	2010	2011	2012	2013	2014	2015
sektor prywatny - ogółem	1528	1547	1626	1638	1641	1641
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1336	1345	1402	1407	1403	1402
sektor prywatny - spółki handlowe	35	37	46	46	47	47
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	3	3	2	2	2	2
sektor prywatny - spółdzielnie	8	9	9	9	9	9

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2014

Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych, dla których głównym miejscem prowadzenia działalności jest Gmina Łapy najwięcej prowadzi działalność gospodarczą w przedmiocie handlu i naprawy pojazdów samochodowych (PKD 2007 – Sekcja G) – 419 wg. stanu na koniec grudnia 2015 r. i tu nastąpił spadek liczby podmiotów o 9 w porównaniu liczby wg.

stanu na koniec grudnia 2012 r. Klasyfikację podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji zarejestrowanych na terenie Miasta i Gminy Łapy prezentuje tabela 22.

TABELA 22. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG SEKCJI PKD 2007 W LATACH 2012-2014

	NAZWA SEKCJI	2012	2013	2014	2015
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	19	18	16	17
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	1	1	1
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	119	119	115	117
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	4	4	4	5
Sekcja F	Budownictwo	265	272	275	275
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	428	430	424	419
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	112	112	122	125
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	33	32	36	33
Sekcja J	Informacja i komunikacja	41	49	47	47
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	48	43	38	36
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10	10	9	10
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	96	94	92	93
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	28	32	37	37
Sekcja P	Edukacja	19	18	14	14
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	72	74	74	78
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	11	13	11
Sekcja S+ Sekcja T+ Sekcja U	Pozostała działalność usługowa +Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby + Organizacje i zespoły eksterytorialne	98	88	86	84
RAZEM		1402	1407	1403	1402

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2014

W przypadku nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych od 2010 roku widoczny jest spadek liczby fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i wynosi on -57 podmiotów.

TABELA 23. NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON	2010	2011	2012	2013	2014	2015
OGÓŁEM	199	162	177	155	149	136
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	187	146	157	141	137	133
spółki handlowe	1	1	7	2	5	0

spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	1	0	0	0	0
PODMIOTY WYREJESTROWANE W REJESTRZE REGON						
OGÓŁEM	98	138	91	130	134	136
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	95	131	91	126	129	131
spółki handlowe	1	0	0	1	2	0

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

TABELA 24. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ - WSKAŹNIKI

PODMIOTY - WSKAŹNIKI	2010	2011	2012	2013	2014	2015
podmioty wpisane do regon na 10 tyś. ludności	689	700	737	746	754	760
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze regon na 10 tyś ludności	88	72	80	69	68	65
jednostki wykreślone z rejestru regon na 10 tyś ludności	43	61	41	59	61	62
podmioty wpisane do regon na 1000 ludności	69	70	74	75	75	76
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	105,6	107,2	113,5	115,3	117	119,4
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	59	59	62	63	63	63
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	9,0	9,1	9,5	9,7	9,8	9,9

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych za okres 2010-2015

2.3 Sfera środowiskowa

Rozwój społeczno-gospodarczy poszczególnych jednostek terytorialnych często uzależniony jest od warunków środowiska przyrodniczego. Zależność pomiędzy wybranymi czynnikami geograficznymi a społeczno-ekonomicznymi, ukazuje wpływ walorów naturalnych danego obszaru na aktywność gospodarczą człowieka. Rozmieszczenie działalności produkcyjnych w przestrzeni ma swoje odzwierciedlenie w terytorialnym zróżnicowaniu elementów środowiska przyrodniczego. Możliwości oraz indywidualność obszarów kształtowana jest pod wpływem wybranych czynników geograficznych. Z jednej strony niekorzystne warunki środowiskowe wpływają na konieczność ponoszenia znacznie większych nakładów inwestycyjnych i produkcyjnych, z drugiej niektóre elementy środowiska naturalnego jednocześnie mogą utrudniać rozwój poszczególnych działalności i ułatwiać podejmowanie innych aktywności.

Obszar gminy Łapy charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu. Jest to obszar pofałdowanej wysoczyzny morenowej urozmaiconej licznymi wzgórzami moren czołowych, pagórkami i równinami torfowymi, w którą głęboko wcina się szeroka i płaska

dolina rzeki Narew, w znacznym stopniu zatorfiona i zabagniona. Wody rzeki Narew mieszczą się w II klasie czystości, przy czym wiele wskaźników odpowiada I klasie.

Gmina Łapy położona jest w obrębie trzech mezoregionów tj. Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, Doliny Górnej Narwi i Wysoczyzny Białostockiej (fragment obszaru wschodniej części gminy). Powyższe jednostki fizyczno-geograficzne wchodzą w skład wielkiego makroregionu, jakim jest Nizina Północnopodlaska.

Na terenie gminy, spośród surowców mineralnych, występują jedynie surowce okruchowe – kruszywo naturalne drobne i grube (słabej jakości) używane głównie na potrzeby miejscowego budownictwa drogowego i ogólnego.

TABELA 25. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW NA TERENIE GMINY ŁAPY

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	UŻYTKOWANIE GRUNTÓW					
		GMINA		OBSZAR WIEJSKI		OBSZAR MIEJSKI	
		ha	%	ha	%	ha	%
1.	powierzchnia ogólna	12765	100	11551	100	1214	100
2.	Użytki rolne w tym m.in.:	8121	63,62	7667	66,37	454	37,39
2.1.	grunty orne	4992	39,11	4780	41,38	212	17,46
2.2.	sady	26	0,2	24	0,21	2	0,16
2.3.	łąki	1495	11,71	1425	12,34	70	5,77
2.4.	pastwiska	1290	10,11	1147	9,93	143	11,78
2.5.	grunty rolne zabudowane	270	2,11	246	2,13	24	1,98
3.	lasy	1737	13,61	1684	14,58	53	4,37
4.	grunty pozostałe	2907	22,78	2200	19,05	707	58,24

Źródło: GUS: Bank Danych Lokalnych wg. stanu na 31.12.2014 r.

Rzeźba terenu

Gmina Łapy to obszar wysoczyzny morenowej urozmaiconej licznymi wzniesieniami moren czołowych, pagórkami kemów i równinami torfowymi. Rzędne powierzchni kształtują się w granicach 120-130 m. n.p.m., (w szczytowych partiach wzniesień morenowych osiągają wysokość 150-156 m. n.p.m.). Natomiast rzędne dna doliny Narwi kształtują się w granicach 114,0 - 118,0 m. n.p.m. Podstawowe jednostki morfologiczne w

gminie Łapy to: – dolina rzeki Narwi wraz z doliną jej lewostronnego dopływu Awissą, – wysoczyzna morenowa.

Dolina rzeki Narwi stanowi wyraźny akcent w morfologii obszaru gminy - jest szeroka i płaska głęboko wcięta w wysoczyznę (5 – 25 m) w znacznym stopniu zatorfiona, a na niektórych odcinkach zabagniona. Nieznaczny jej spadek (0,12%) powoduje, że rzeka meandruje, a zmieniając koryto tworzy po kilka dróg jednoczesnego przepływu. Na północ od wsi Uhowo i Bokiny w dolinie Narwi wyraźnie zarysowują się wyższe tarasy akumulacyjne zwykle zalesione. Warto dodać, że dolina Narwi w granicach gminy Łapy charakteryzuje się wysokim potencjałem biologicznym środowiska - przede wszystkim środowiska wodno-bagiennego.

Wyraźnym elementem geomorfologicznym w obrębie obszaru gminy jest także dolina Awissy. Szeroko i głęboko wcięta dolina rzeki Awissy wraz ze swoimi dopływami znacznie urozmaica morfologicznie południowo-zachodnią część obszaru gminy.

Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Łapy położona jest w obrębie dużej jednostki geostrukturalnej zwanej wyniesieniem mazursko-podlaskim wchodzącym w skład prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej. Wgłębna budowa geologiczna obszaru gminy jest słabo rozpoznana. Osady kredy górnej w miejscu usytuowania obszaru gminy zalegają na głębokości 180 - 200 m. i są reprezentowane w jej partiach stropowych przez margle, wapienie z krzemieniami i kredę piszącą. Na rozmytej i zerodowanej powierzchni skał węglanowych kredy górnej zalega kompleks osadów trzeciorzędowych reprezentowanych przez osady oligocenu, w spągu przez mułki pylasto-piaszczyste i piaszczyste ropy oraz drobne piaski kwarcowe, a w partiach wyższych przez piaski kwarcowo-glaukonitowe, czasami ze żwirkami kwarcu, krzemieni i drobnymi fosforytami. Miąższość tych osadów wynosi 75 m. Na urozmaiconej morfologicznie powierzchni osadów oligoceńskich w formie izolowanych płatów zalegają utwory mioceńskie (miąższość do 20 m) reprezentowane głównie przez piaski kwarcowe, drobnoziarniste, zwykle warstwowane oraz w mniejszym stopniu przez mułki i ropy. Na tym podłożu zalega pokrywa warstwa bardzo zróżnicowanych utworów czwartorzędowych, której miąższość na obszarze gminy wynosi od 180 do ponad 200 m. Dzisiejszą powierzchnię gminy Łapy w większości budują osady stadiału północnomazowieckiego i oprócz glin zwałowych i piasków wodnolodowcowych reprezentowane są także przez utwory lodowcowe moren czołowych i kemów oraz utwory zastoiskowe. Przestrzenne rozmieszczenie osadów występujących na powierzchni obszaru gminy przedstawia się następująco:

- doliny rzek Narwi i Awissy oraz mniejszych cieków, a także zagłębienia bezodpływowe na wysoczyźnie budują głównie piaszczysto-mułkowe osady holoceniowe oraz torfy,
- fragmenty wyższych tarasów akumulacyjnych występujących głównie w północnej części doliny Narwi budują piaszczysto-żwirowe osady rzeczne powstałe w czasie zlodowacenia północnopolskiego;
- współczesną powierzchnię wysoczyznową obszaru gminy Łapy budują głównie gliny zwałowe i piaszczysto-żwirowo-gliniaste utwory lodowcowe związane.

2. Zasięgi przestrzenne obszaru rewitalizacji

3. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji komponując wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji założył, iż ma to być pozytywne wyobrażenie skutków zmian, jakie dokonane zostały w wyniku realizacji założonych przedsięwzięć. Innymi słowy – wyobrażenie o rewitalizowanym obszarze po eliminacji zidentyfikowanych problemów.

Analizując zidentyfikowane problemy oraz założone cele Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji przejął, iż Centrum Łap po realizacji założonych w Programie przedsięwzięć charakteryzować się będzie:

- obniżonym poziomem bezrobocia,
- wzrostem komfortu życia mieszkańców,
- poprawą statusu materialnego mieszkańców,
- znaczącym włączeniem społecznym osób zagrożonych wykluczeniem,
- obniżeniem skali patologii społecznych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizowanym,
- estetyczną i zadbaną infrastrukturą publiczną oraz techniczną,
- efektami realizacji inicjatyw mających za cel troskę o środowisko naturalne,
- zintensyfikowanym rozwojem przedsiębiorczości,

Wizja

Zrewitalizowany obszar Łap miejscem harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego z poszanowaniem środowiska naturalnego, niwelowanymi problemami społecznymi oraz o uporządkowanym układzie funkcjonalno-przestrzennym i zaspokajającą potrzeby mieszkańców infrastrukturą techniczną.

4. Cele rewitalizacji oraz kierunki działań

Cel główny Rozwój gospodarczy i społeczny obszaru rewitalizowanego przy poszanowaniu środowiska naturalnego, niwelacji problemów społecznych oraz zadbanej infrastrukturze
Cel operacyjny nr 1 Niwelacja problemów społecznych oraz zapewnienie warunków do harmonijnego rozwoju społecznego
Cel szczegółowy 1.1 Aktywne wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym <ul style="list-style-type: none">
➤ Profilaktyka i redukcja skutków długotrwałego bezrobocia
➤ Dostęp do specjalistów i programów na rzecz włączenia społecznego
➤ Realizacja programów profilaktycznych w zakresie problemów z alkoholem, przemocą i innymi problemami społecznymi
➤ Wieloaspektowe i pełne wsparcie osób niepełnosprawnych

Cel szczegółowy 1.2

Stworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży

- Wspieranie rodzin i zapobieganie kryzysom w rodzinach
- Programy edukacyjne dla rodziców i dzieci
- Rozszerzenie pomocy społecznej kierowanej do rodzin zagrożonych kryzysem
- Wsparcie dzieci w rodzinach z problemami
- Zapewnienie oferty zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży

Cel szczegółowy 1.3

Urozmaicenie oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców obszaru rewitalizowanego

- Wzbogacenie oferty instytucji kultury
- Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego poprzez wspólne uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych
- Włączenie mieszkańców do współtworzenia oferty kulturalnej

Cel szczegółowy 1.4

Opieka nad seniorami z terenu rewitalizowanego (zarówno w kontekście ochrony zdrowia, jak i zagospodarowania czasu wolnego oraz polepszenia warunków życia)

- Organizacja badań profilaktycznych kierowanych do seniorów
- Zapewnienie warunków do aktywności społecznej, ale i zawodowej seniorów
- Przygotowanie oferty kulturalnej kierowanej do seniorów

Cel operacyjny nr 2 Rozwój gospodarczy

Cel szczegółowy 2.1

Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości oraz napływu inwestorów zewnętrznych

- Aktywna promocja gospodarcza
- Realizacja projektów skierowanych na wsparcie osób zakładających i rozwijających działalność gospodarczą z terenu rewitalizowanego

Cel szczegółowy 2.2

Profesjonalne przygotowanie osób bezrobotnych z terenu rewitalizowanego do wejścia na rynek pracy

- Organizacja lub współorganizacja kursów kwalifikacyjnych dla osób poszukujących pracy
- Aktywna pomoc doradców zawodowych i personalnych
- Tworzenie spółdzielni socjalnych i rozwój ekonomii społecznej
- Promocja kształcenia zawodowego
- Promocja samozatrudnienia

Cel operacyjny nr 3

Uporządkowana sfera funkcjonalno-przestrzenna obszaru rewitalizowanego

Cel szczegółowy 3.1

Racjonalne i estetyczne zagospodarowanie przestrzeni rewitalizowanej z uwzględnieniem jej funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych.

- Uporządkowanie przestrzeni wokół dworca PKP i PKS

- Zagospodarowanie Placu Niepodległości
- Wzbogacenie przestrzeni o zieleń oraz miejsce otwarte

Cel operacyjny nr 4

Czyste środowisko obszaru rewitalizowanego

Cel szczegółowy 4.1

Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej

- Modernizacja źródeł ciepła zarówno w instytucjach publicznych, jak i w domach prywatnych
- Promocja wykorzystania energii odnawialnej
- Promocja rozwiązań energooszczędnych

Cel szczegółowy 4.2

Eliminacja szkodliwych substancji i artykułów z otoczenia mieszkańców

- Usuwanie azbestu z dachów budynków

Cel szczegółowy 4.3

Aktywna edukacja ekologiczna wszystkich grup wiekowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego

- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz dorosłych
- Konkursy mające na celu osiągnięcie efektów ekologicznych

Cel operacyjny nr 5

Nowoczesna, funkcjonalna i estetyczna infrastruktura obszaru rewitalizowanego

Cel szczegółowy 5.1

Rozwój infrastruktury sportowej

- Modernizacja i uzupełnienie infrastruktury sportowej

Cel szczegółowy 5.2

Rozwój infrastruktury kulturalnej

- Budowa nowej siedziby Domu Kultury
- Modernizacja infrastruktury Biblioteki Publicznej w Łapach

Cel szczegółowy 5.3

Rozwój infrastruktury edukacyjnej

- Modernizacja infrastruktury przedszkola i szkół
- Doposażenie przedszkola i szkół

5. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie	Nie
Zakres projektu	- Programy edukacyjne dla rodzin, młodzieży. - Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej i asystentury rodzinnej m.in.:

	<ul style="list-style-type: none"> - - wdrożenie usprawnień organizacyjnych w ośrodku pomocy społecznej poprzez oddzielenie pracy socjalnej i usług od wsparcia finansowego, - - organizacja Dnia Rodziny, - - współorganizacja pikników, festynów rodzinnych, - Zwiększenie dostępności do specjalistów. - Wspieranie i organizowanie edukacji i poradnictwa małżeńskiego, specjalistycznego i rodzinnego. - Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych. - Wsparcie dzieci w rodzinach – organizacja stypendiów szkolnych, pomocy rzeczowej itp. - Opracowywanie i realizacja programów specjalnych na rzecz dziecka i rodziny: <ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie grup rodzinnych, ➤ utworzenie grup wsparcia dla małoletnich i samotnych matek, ➤ utworzenie poradni specjalistycznej dla rodziców i dzieci. - Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie na terenie województwa. - Budowanie lokalnych partnerstw na rzecz pozyskiwania zewnętrznych środków na usługi dla rodzin. - Tworzenie partnerstw z ngo, kościołem i instytucjami pracujących na rzecz ubóstwa.
Powiązanie z celami Programu	- 1.2, 4.1, 5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych programów – 2 - liczba wdrożonych usprawnień – 2 - organizacja wydarzeń promujących włączenie społeczne oraz wartości rodzinne, a także wspierających rodziny – 12 - organizacja akcji informacyjnych – 6 - liczba dzieci wspartych w programie – 100 - budowa partnerstw wspierających rodzinę w wypełnianiu swoich funkcji społecznych – 3
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	2 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2022

Podmiot realizujący	Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPS, świetlice socjoterapeutyczne, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.2, 1.3, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Rozwój rynku pracy i pomocy osobom bezrobotnym
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowanie kompleksowego, ciągłego projektu rozwoju gospodarczego i zrównoważonego gminy. Bieżący monitoring ofert i opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród rolników, młodzieży, osób bez wykształcenia. - Działania edukacyjne, szkoleniowe i warsztatowe dotyczące wiedzy i umiejętności ekonomiczno-gospodarczych dla różnych grup społecznych. - Profilaktyka i redukcja psychospołecznych skutków bezrobocia: <ul style="list-style-type: none"> ➤ praca psychologów, doradców zawodowych, prawników, pracowników socjalnych, ➤ aktywizacja zawodowa, ➤ akcje edukacyjne, prowadzenie punktu doradztwa zawodowego, szkolnych klubów kariery, ➤ zatrudnienie socjalne, wspieranie podjęcia pracy w spółdzielniach socjalnych oraz samozatrudnienia, ➤ uruchomienie grup samopomocowych. - Realizacja projektu pt. „Aktywna integracja w Łapach” realizowanego przez Gminę Łapy w partnerstwie z Fundacją Vita Familiae (prowadzącą Centrum Integracji Społecznej). - Prowadzenie prac społecznie użytecznych, robót interwencyjnych, staży i kontraktów socjalnych dla osób nieaktywnych. - Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku. - Rozwój ekonomii społecznej, w tym prowadzenie reintegracji społecznej i zawodowej w Centrum Integracji Społecznej i Klubie Integracji Społecznej.

	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja zawodów i ścieżek zawodowych dla młodzieży, wykorzystanie IT w dotarciu do młodych osób, kampanie dla rodziców i młodzieży. - Promocja i wspierania rodzinnego biznesu, agroturystyki i innych usług wykorzystujących lokalny potencjał sołectw, położenie i produkty lokalne. - Rozwój usług społecznych – edukacja, terapia, zdrowie. - Budowanie lokalnych rozwiązań niepublicznych w edukacji. - Promocja dobrych praktyk, udział w warsztatach i wizytach studyjnych dotyczących rozwiązań i projektów edukacyjnych (np. usługi dla sołectw). - Budowa sieci współpracy między instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rynku pracy - Promocja dobrych praktyk, udział w warsztatach i wizytach studyjnych młodzieży - Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 1.4, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 5.3, 5.4,
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów – 24 - liczba osób, które podniosły kwalifikacje lub nabyły kompetencje w wyniku uczestnictwa w projekcie – 100 - liczba akcji informacyjnych i przedsięwzięć na rzecz znalezienia zatrudnienia przez osoby bezrobotne oraz samozatrudnienia– 24 - liczba osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, które znajdą zatrudnienie w wyniku uczestnictwa w projekcie – 50
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	2 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łąpy, Inkubator Przedsiębiorczości, MOPS, szkoły, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 2.3, 3.1, 5.2,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.3
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny i nie inwestycyjny
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptacja lokali miejskich na potrzeby społeczne – wspieranie działalności Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Łapach dla osób starszych i Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób niepełnosprawnych. - Rozwijanie systemu pomocy/usług osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym w ich środowisku zamieszkania: <ul style="list-style-type: none"> ➤ usługi opiekuńcze, dostarczanie obiadów, ➤ usługi pralnicze, prace porządkowe, ➤ prowadzenie klubów seniora i Uniwersytetów III Wieku, ➤ stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze, pielęgniarские, ➤ organizowanie zajęć warsztatowych dla osób starszych i niepełnosprawnych, ➤ realizacja programów wolontarystycznych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, ➤ uruchomienie wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym. - Kontynuacja likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych: <ul style="list-style-type: none"> - umożliwienie pokonywania różnych poziomów w miejscach, gdzie występują różnice wysokości, - stosowanie różnych sposobów orientacji ułatwiających poruszanie się, - systematyczne przystosowywanie do potrzeb osób niepełnosprawnych obiektów użyteczności publicznej, - świadczenie usług przewozowych samochodem specjalnie przystosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. - Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej. - Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych, w tym organizacja przeglądów tanecznych, zawodów sportowych dla osób niepełnosprawnych, imprez integracyjnych, itp. - Poszerzenie integracyjnego systemu edukacji: <ul style="list-style-type: none"> ➤ zatrudnianie i szkolenie fachowej kadry do pracy w oświatowych placówkach integracyjnych,

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ułatwianie dostępu uczniom niepełnosprawnym do sprzętu rehabilitacyjnego zmniejszającego skutki niepełnosprawności, ➤ prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych, ➤ edukowanie rodziców, kampanie promujące konstruktywne postawy rodzicielskie. - Przygotowanie i upowszechnianie informatorów, stron WWW i innych nośników informacji o formach wsparcia osób zależnych i ich prawach. - Współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starych, niepełnosprawnych, chorych. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i grup nieformalnych działających na rzecz osób zależnych.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.4, 3.1,
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba lokali zaadaptowanych na potrzeby osób niepełnosprawnych i/lub starszych – 2 - liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych – 3 - liczba osób, które korzystają z rozwiniętej oferty usług – 100 - liczba dzieci niepełnosprawnych, którzy zwiększyli swoje szanse edukacyjne w wyniku uczestnictwa w projekcie – 20 - liczba rodziców, którzy nabyli wiedzę i umiejętności z zakresu postępowania z dzieckiem niepełnosprawnym w wyniku uczestnictwa w projekcie – 15 - liczba osób niepełnosprawnych i starszych, którzy uzyskali dostęp do sprzętu rehabilitacyjnego i usług – 50
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	3 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2022
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, MOPS, ngo,
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8., 1.9, 1.10, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Rozwój zasobów społecznych i integracji mieszkańców obszaru rewitalizowanego
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.4
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - Inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego; współorganizowanie i promowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, konkursów, spartakiad, ferii, półkolonii, kolonii itp. - Wykorzystywanie różnorodnych form komunikacji ze społecznością w celu efektywnego wykorzystania obiektów sportowych – ogłoszenia i informacje w gazetach lokalnych, Internecie, w tym strony urzędu i ngo, spotkania/warsztaty ze społecznością, gry miejskie itp. - Współtworzenie gminnego kalendarza kultury i edukacji w sposób partycypacyjny, korzystanie z różnorodnych form konsultacji i promocji. Dostosowanie oferty do potrzeb i możliwości społeczności wiejskich (usługi lokalne, itp.) - Stworzenie i prowadzenie tabeli aktywności i usług w gminie. Upowszechnienie informacji o ofercie. - Rozwój usług lokalnych i lokalnych miejsc pomocy w sołectwach. - Rozwój nieodpłatnych form rozwoju zainteresowań. - Organizowanie spotkań i wydarzeń edukacyjnych, promocja według rozpoznanych i efektywnych źródeł upowszechniania - Uruchomienie mieszkań chronionych, zwiększenie dostępności lokali socjalnych. - Sukcesywne doposażenie świetlic i klubów, biblioteki, centrów kultury. - Wypracowane i wdrożenie mechanizmu promowania wolontariatu. - Realizacja programów aktywności lokalnej.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 5.3
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych inicjatyw wspierających walkę z wykluczeniem społecznym – 21 - liczba zorganizowanych inicjatyw edukacyjnych wspierających walkę z wykluczeniem społecznym – 14 - liczba doposażonych miejsc pełniących funkcje kulturalne i/lub edukacyjne – 4

	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, których sytuacja poprawiła się w wyniku uczestnictwa w programie aktywności lokalnej – 50 - liczba nowych mieszkań socjalnych/ mieszkań chronionych – 4 - liczba rodzin, które skorzystały z mieszkań socjalnych/ mieszkań chronionych – 4
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	3 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, szkoły, Biblioteka, sołectwa, ngo, MOPS
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.5
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie inwestycyjny
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja bezpiecznych dojazdów dzieci i dorosłych na zajęcia. - Promocja organizacji działających na rzecz młodzieży. - Stworzenie Centrum Aktywności Lokalnej. - Współpraca streetworkerów i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa. - Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla młodzieży. - Instalacja monitoringu zewnętrznego i wewnętrznego na obiektach gminnych. - Wzrost liczby patroli w gminie. - Realizacja inicjatyw probacji alternatywnej. - Realizacja programu Przeciwdziałania Przemocy, prowadzenie LZI, grup wsparcia i mieszkań chronionych. - Budowanie kompleksowych programów zapobiegania agresji. - Prowadzenie i kontynuacja działań edukacyjnych i profilaktycznych.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2

Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych, których bezpieczeństwo wzrosło w wyniku realizacji projektu – 300 - liczba osób, których sytuacja poprawiła się w wyniku uczestnictwa w CAL – 20 - liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje lb nabyły nowe kompetencje w wyniku uczestnictwa w projekcie – 20 - liczba inicjatyw promujących przeciwdziałanie przemocy – 10
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	2 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, MOPS, szkoły, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.6
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie oferty rozwijającej uzdolnienia artystyczne dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej, taniec klasyczny, balet i nowoczesny, zajęcia teatralne, rysunek/ malarstwo) - zapewnienie oferty zajęć artystycznych w godzinach popołudniowych dla dzieci z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej, taniec klasyczny, balet i nowoczesny, zajęcia teatralne) - zapewnienie oferty zajęć rozwijających inne uzdolnienia dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (np. modelarstwo, fotografia, dziennikarstwo)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 5.1, 5.2, 5.3

Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci i młodzieży, którzy uczestniczyli w zajęciach – 350 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 350 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju, - liczba inicjatyw zorganizowanych na bazie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych infrastrukturalnych – 25
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, Biblioteka, szkoły, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.5, 1.8, 1.9, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Rozbudowa oferty edukacyjnej, kulturalnej oraz edukacyjnej dla osób dorosłych oraz seniorów z terenu rewitalizowanego
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.7
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	- zapewnienie oferty rozwijającej uzdolnienia artystyczne dla dorosłych i seniorów z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej, taniec klasyczny, balet, zajęcia teatralne, rysunek/ malarstwo) - zapewnienie oferty zajęć artystycznych w godzinach popołudniowych dla dorosłych i seniorów z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (gra na instrumentach na bazie planowanej Szkoły Muzycznej, taniec klasyczny, balet, zajęcia teatralne) - zapewnienie oferty zajęć rozwijających inne uzdolnienia dla dorosłych i seniorów z terenu rewitalizowanego w Domu Kultury w Łapach (np. modelarstwo, fotografia, dziennikarstwo i inne edukacyjne)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.3, 1.4, 5.1, 5.2, 5.3

Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba osób, które uczestniczyły w zajęciach – 150 osób, - liczba osób, które rozwinęły swoje uzdolnienia – 150 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju, - liczba seniorów, którym stworzono warunki do aktywności społecznej – 80 osób - liczba inicjatyw zorganizowanych na bazie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych infrastrukturalnych – 20
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, Biblioteka, szkoły, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.8
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	- zapewnienie oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego (komunikacyjne, językowe, matematyczne, informatyczne itp.)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 5.1, 5.2, 5.3
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci i młodzieży, którzy uczestniczyli w zajęciach – 500 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którzy rozwinęli swoje uzdolnienia – 500 osób, - liczba dzieci i młodzieży, którym stworzono lepsze warunki do harmonijnego rozwoju – 500 osób,
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją

Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, Biblioteka, szkoły, ngo
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia wspólnej tożsamości poprzez uczestnictwo we wspólnych przedsięwzięciach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.9
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie oferty wspólnego spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem istniejącego potencjału obszaru rewitalizowanego (o charakterze sportowym, kulturalnym, edukacyjnym) - wspólna realizacja inicjatyw służących wspólnemu dobru oraz poprawie warunków życia na obszarze rewitalizowanym (wspólne porządkowanie przestrzeni społecznych, np. grabienie liści, sprzątanie śmieci; wspólne upiększanie przestrzeni, np. nasadzenia kwiatów; wspólne drobne remonty)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba inicjatyw zrealizowanych w ramach przedsięwzięcia – 15 szt., - liczba osób, które wzięły udział w realizacji przedsięwzięć – 150 osób, - liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego włączona we współtworzenie oferty kulturalnej – 150 osób,
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), granty z fundacji oraz środki prywatne z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy, DK, Biblioteka, szkoły, ngo

Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.6, 1.7, 1.8, 1.10, 3.2, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4
--	--

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Zapewnienie oferty badań profilaktycznych dla seniorów z obszaru rewitalizowanego
Nr przedsięwzięcia/ projektu	1.10
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	- organizacja badań profilaktycznych związanych z chorobami wieku starszego, - promocja zdrowego trybu życia
Powiązanie z celami Programu	1.4
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba rodzajów badań profilaktycznych, do których dostęp uzyskali seniorzy z obszaru rewitalizowanego – 4 szt., - liczba osób, które wzięły udział w badaniach profilaktycznych – 500 osób, - liczba mieszkańców obszaru rewitalizowanego, których jakość życia wzrosła - 500 osób,
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MZ i inne), UE, granty z fundacji z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018-2019
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.3, 1.4, 1.5, 1.7

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	PROMOCJA SAMOZATRUDNIENIA
Nr przedsięwzięcia/ projektu	2.1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	Przedsięwzięcie obejmuje takie działania jak: - indywidualne konsultacje dot. możliwości pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej;

	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne doradztwo w zakresie założenia działalności gospodarczej, - pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie działalności gospodarczej; - organizację szkoleń i spotkań informacyjnych umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, - wypłatę środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej – w zależności od możliwości posiadania środków finansowych i realizowanych projektów,
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z doradztwa – 60 - liczba osób, które podniosły swoje kompetencje w wyniku uczestnictwa w przedsięwzięciu – 20 - liczba firm, które powstały przy wsparciu środków zewnętrznych – 12
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 500 000,00 zł
Źródło finansowania	środki własne, środki UE
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, Powiatowy Urząd Pracy, UE, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.2, 1.4, 1.8, 2.2, 2.3, 5.1, 5.2, 5.3,

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	WSPARCIE ISTNIEJĄCYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH
Nr przedsięwzięcia/ projektu	2.2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	<p>Przedsięwzięcie obejmuje takie działania jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne konsultacje dot. możliwości pozyskania środków na rozwój działalności gospodarczej – przedstawianie informacji nt. dostępnych dofinansowań dla firm, preferencyjnych pożyczek, wsparcia oferowanego przez instytucje otoczenia biznesu; - organizację spotkań informacyjnych tematycznych związanych z rozwojem przedsiębiorstw,

	- organizację dyżuru specjalisty ds. funduszy europejskich z Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich;
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba osób korzystających z doradztwa i konsultacji – 30 - liczba osób, które podniosły swoje kompetencje w wyniku uczestnictwa w przedsięwzięciu – 10
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	300 000,00
Źródło finansowania	środki własne, środki UE
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, instytucje otoczenia biznesu, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.2, 2.1, 3.1, 5.1, 5.2

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W EDUKACJI
Nr przedsięwzięcia/ projektu	2.3
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Nie
Zakres projektu	Przedsięwzięcie obejmuje takie działania jak: - realizacja programu warsztatów pt. „BIZNESPLAN – MÓJ PLAN NA BIZNES” – dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych - realizacja programu warsztatów pt. „BIZNESPLAN – MÓJ POMYSŁ NA SIEBIE” – dla uczniów szkół gimnazjalnych - realizacja spotkań uczniów szkół ponadgimnazjalnych z przedsiębiorcami - staże i praktyki uczniów szkół ponadgimnazjalnych w przedsiębiorstwach
Powiązanie z celami Programu	1.1, 1.2, 2.1, 2.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba dzieci i młodzieży, u których rozwinięte zostały kompetencje kluczowe z zakresu przedsiębiorczości – 200 - liczba zorganizowanych staży i praktyk w przedsiębiorstwach – 4 - liczba uczniów, którzy wzięli udział w stażach i praktykach w przedsiębiorstwach – 10

Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	300 000,00 zł
Źródło finansowania	środki własne, środki UE
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, szkoły ponadgimnazjalne, NGO
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.2, 1.6, 1.7, 1.8, 2.1, 2.2, 5.1, 5.3,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Utworzenie Centrum Przesiadkowego w Łapach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	3.1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, ul. Sikorskiego 15 i działki okalające
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie Centrum Przesiadkowego w Łapach poprzez zagospodarowanie terenu dworca PKP i PKS - zintegrowanie i utworzenie warunków do funkcjonowania komplementarnych rodzajów transportu (kolejowego i drogowego) - utworzenie intermodalnego pasażerskiego terminala przesiadkowego transportu zbiorowego w Łapach - zagwarantowanie miejsc postojowych dla samochodów osobowych i rowerów pasażerów korzystających z terminala w konwencji bike&ride i park&ride
Powiązanie z celami Programu	3.1, 4.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych – 1 szt. - liczba stanowisk postojowych wybudowanych w obiektach bike&ride – 40 szt. - liczba miejsc postojowych wybudowanych w obiektach park&ride – 50 szt. - szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych – 928 ton ekwiwalentu CO2
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	7 323 491,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Gmina Łapy

Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 2.2, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3
--	--

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Zagospodarowanie Placu Niepodległości w Łapach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	3.2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, Plac Niepodległości
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	- kompleksowa przebudowa skweru z uwzględnieniem przebudowy układu tego miejsca - budowa nowej nawierzchni placu z uwzględnieniem funkcji placu miejskiego, istniejących pomników i dostępu dla osób niepełnosprawnych - zagospodarowanie terenów zielonych - oświetlenie skweru i istniejących pomników - lokalizację elementów małej infrastruktury
Powiązanie z celami Programu	3.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia przebudowanego placu – ok. 2,4 m ² - liczba obiektów/ przestrzeni, które zyskały udogodnienia dla osób niepełnosprawnych - liczba obiektów/ przestrzeni, które stały się bardziej przyjazne dla społeczności obszaru rewitalizowanego - 1
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	800 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, RPOWP i inne UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2019
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.3, 1.4, 1.5, 1.9, 3.1, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3,

Nazwa projektu/ przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Edukacja i działania pro ekologiczne na obszarze rewitalizowanym
Nr przedsięwzięcia/ projektu	4.1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizowany Gminy Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny i nie
Zakres projektu	- edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych - konkursy związane z ekologią i przedsięwzięciami ekologicznymi - wdrażanie rozwiązań energooszczędnych oraz związanych z zasadami gospodarki niskoemisyjnej

	- unieszkodliwianie azbestu - ograniczanie ruchu samochodowego na rzecz komunikacji zbiorowej
Powiązanie z celami Programu	4.1, 4.2, 1.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba zorganizowanych akcji edukacyjnych – 8 - liczba zorganizowanych konkursów – 4 - liczba osób, które wzięły udział w przedsięwzięciu – 100 osób - liczba budynków, z których unieszkodliwiono azbest – 20 sztuk
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Rezultaty mierzone będą podczas realizacji przedsięwzięcia oraz po jego zakończeniu na podstawie dostępnej dokumentacji związanej z jego realizacją
Koszt szacunkowy	1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, WFOSiGW , UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018-2021
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 5.2, 5.3, 5.4

Nazwa projektu/ przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Budowa budynku na cele kulturalno-edukacyjne w Łapach przy ul. Głównej 8
Nr przedsięwzięcia/ projektu	5.1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, ul. Główna 8
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	Rozbiórka istniejącego budynku i budowa nowego, przeznaczonego na cele kulturalno-edukacyjne. W wyniku tych prac budynek zyska nową bryłę, elewację, a także całkowicie nowe pomieszczenia dostosowane do potrzeb, m.in. salę widowiskową i pomieszczenia, w których znajdować się będzie szkoła muzyczna.
Powiązanie z celami Programu	5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 - liczba budynków, które w wyniku procesu rewitalizacji otrzymają nowe funkcje (kulturalne, edukacyjne itp.) – 1
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	7 970 096,00 zł

Źródło finansowania	Środki własne, RPOWP, PFRON, UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2018
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.2, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Kompleksowa przebudowa budynku dworca PKP wraz z nadaniem mu dodatkowych nowych funkcji społecznych
Nr przedsięwzięcia/ projektu	5.2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, ul. Sikorskiego 15 i działki okalające
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	- kompleksowa przebudowa budynku dworca PKP z dostępem dla osób niepełnosprawnych - instalacja monitoringu - utworzenie części edukacyjno-muzealnej
Powiązanie z celami Programu	5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - ok 2 000 m ² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje - ok 2 000 m ²
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	10 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, POPW i inne UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017-2020
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.3, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Wykonanie remontu i przebudowy budynku Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy
Nr przedsięwzięcia/ projektu	5.3
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, ul. Nowy Rynek 15
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny

Zakres projektu	Zadanie będzie polegało na remoncie pomieszczeń Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy z częściową przebudową i rozbudową infrastruktury Biblioteki oraz wyposażeniu jej pomieszczeń. Projekt będzie obejmował prace budowlane służące dostosowaniu obiektu do nowoczesnych standardów na miarę XXI wieku oraz zmieniających się potrzeb różnych grup czytelników. Wykonanie prac modernizacyjnych i nowoczesnej aranżacji wnętrz, stworzy odpowiednie warunki lokalowe do wprowadzenia oferty wykraczającej poza tradycyjne funkcje biblioteki, w tym umożliwi podnoszenie kompetencji cyfrowych mieszkańców.
Powiązanie z celami Programu	5.2
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - ok 952 m ² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje - ok 952 m ²
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	2 670 332,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, Ministerstwo Kultury, NPRC, RPO WP i inne UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018-2020
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.4,

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Utworzenie krytego basenu w Łapach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	5.4
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy, obszar rewitalizowany
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	- utworzenie krytego basenu (brodzik i basen dla dorosłych) - adaptacja pomieszczeń na potrzeby pełnienia funkcji społecznych, sportowych
Powiązanie z celami Programu	5.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia zrewitalizowanego obiektu - ok 850 m ² - powierzchnia budynku, który w wyniku rewitalizacji uzyskał nowe funkcje - ok 850 m ²

Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru
Koszt szacunkowy	6 800 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne, RPOWP, PFRON, KFRKF i inne UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2020
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3

6. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P1
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy
Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	Uzbrojenie i przygotowanie pod inwestycje terenów przemysłowych – tzw. brown field. W wyniku projektu urządzonych zostanie przeszło 12 ha terenów inwestycyjnych, z czego 10.78 ha stanowić będzie obszar pod inwestycje (część pozostała, to drogi dojazdowe, parkingi, chodniki)
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych – 12,19 ha - liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych obszarach inwestycyjnych – 4 szt. - liczba utworzonych miejsc pracy – 100 szt.
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru oraz monitoringu lokujących się inwestorów
Koszt szacunkowy	12 387 948,45 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2017
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4

Nazwa projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach
Nr przedsięwzięcia/ projektu	P2
Lokalizacja przedsięwzięcia	Łapy

Charakter: inwestycyjny/ nie inwestycyjny	Inwestycyjny
Zakres projektu	Projekt dotyczy budowy drogi gminnej ul. Nilskiego-Łapńskiego oraz 2 odcinków ul. Cukrowniczej zapewniających poprawę dostępności komunikacyjnej do terenów inwestycyjnych w Łapach. Efekty projektu pozwolą na stworzenie warunków dla rozwoju firm oraz podniosą atrakcyjność inwestycyjną obszaru.
Powiązanie z celami Programu	1.1, 2.1
Szacowane wskaźniki rezultatu i produktu	- długość powstałych nowych dróg – 0,70 km - długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg – 0,26 km
Sposób mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji	Po zakończeniu realizacji projektu na podstawie protokołów odbioru.
Koszt szacunkowy	6 948 907,89 zł
Źródło finansowania	Środki własne, UE z uwzględnieniem zakazu podwójnego finansowania
Termin realizacji	2018
Podmiot realizujący	Gmina Łapy
Wskazanie projektów/ przedsięwzięć komplementarnych	1.1, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 3.1, 3.2, 4.1, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4

7. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020 przedsięwzięcia wskazane w programie rewitalizacji muszą charakteryzować się komplementarnością w aspekcie przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Przedsięwzięcia i projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Łapy charakteryzują się komplementarnością na wszystkich wskazanych powyżej polach.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. Zapewnienie komplementarności przestrzennej prowadzi do efektywnego oddziaływania na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), dopełniania się wzajemnego poszczególnych projektów oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Komplementarność ma także zapobiegać przenoszeniu problemów na inne obszary, a także zapobiegać powstawaniu niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna wiąże się z ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla skuteczności programu rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy spełnia wymogi związane z komplementarnością przestrzenną, gdyż w ramach realizacji jego przedsięwzięć nie ograniczono się jedynie do obszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Wskazane zostały także projekty realizowane poza obszarem rewitalizacji, ale mające wpływ na osiąganie założonych rezultatów procesu rewitalizacji. Wśród takich przedsięwzięć wskazać należy uzbrojenie terenów inwestycyjnych Tarnobrzskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Łapach (przeciwdziałanie bezrobociu, tworzenie miejsc pracy, rozwój gospodarczy), czy zagospodarowanie plaży w Uhowie (rozwój infrastruktury sportowej, zapewnienie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży).

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych/przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzennofunkcjonalnym, technicznym, środowiskowym).

Ma to za zadanie przeciwdziałać fragmentacji działań koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.

W komplementarności problemowej konieczne jest określenie pożądanego stanu, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, oraz jego parametryzacja. Tak postawione zadanie ułatwi później wybór odpowiednich mierników/wskaźników osiągnięcia celów programu rewitalizacji.

Skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

Dla uzyskania lepszych efektów komplementarności problemowej przydatna jest pogłębiona i usystematyzowana analiza zjawisk kryzysu na obszarze województwa przygotowana przez samorząd województwa. Analiza ta powinna obejmować m.in. sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną oraz obserwowane zjawiska i trendy demograficzne.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy spełnia wymogi związane z komplementarnością problemową. Wszystkie projekty założone do realizacji w ramach Programu prowadzą do osiągnięcia celu strategicznego, określonego jako „Rozwój gospodarczy i społeczny obszaru rewitalizowanego przy poszanowaniu środowiska naturalnego, niwelacji problemów społecznych oraz zadbanej infrastrukturze”, a tym samym wizji określonej jako „Zrewitalizowany obszar Łap miejscem harmonijnego rozwoju gospodarczego i społecznego z poszanowaniem środowiska naturalnego, niwelowanymi problemami społecznymi oraz o uporządkowanym układzie funkcjonalno-przestrzennym i zaspokajającą potrzeby mieszkańców infrastrukturą techniczną”. Warunkiem zakwalifikowania projektu do ujęcia w Programie był stopień, w jakim osiągnięcie jego rezultatów przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego i wpłynie na zmianę rzeczywistości w kierunku nakreślonej wizji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w

przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle. Istotne jest określenie adekwatnych dla potrzeb i oczekiwanych standardów w zarządzaniu i wdrażaniu programu rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy spełnia wymogi związane z komplementarnością proceduralno-instytucjonalną, gdyż do opracowania i zarządzania nim, już na etapie wstępnym, powołany został Zespół ds. opracowania programu rewitalizacji, w skład którego weszli przedstawiciele instytucji publicznych z terenu Gminy Łapy, ngo, mieszkańców i środowiska senioralnego. Standardy w zarządzaniu i wdrażaniu programu rewitalizacji zostaną opracowane po przyjęciu Programu.

Komplementarność międzyokresowa – w celu jej zapewnienia IZ RPO opracowuje analizę i krytyczną ocenę oraz formułuje wnioski na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007- 2013) sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie. Na tej podstawie dokonywane jest zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020. W oparciu o dokonaną analizę możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Zmiany wprowadzane w programach rewitalizacji odpowiadają na te potrzeby zmian, które wynikają głównie z ich ewaluacji, opartej na systematycznym monitoringu.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy spełnia wymogi związane z komplementarnością międzyokresową, gdyż część działań stanowi kontynuację lub uzupełnienie projektów realizowanych w perspektywie finansowej 2007-2013. Dotyczy to głównie projektów związanych ze sferą społeczną, których specyfika wymaga działań ciągłych i długotrwałych dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Koordynacja środków programów operacyjnych ze środkami polityk i instrumentów krajowych jest konieczna dla realizacji zasady dodatkowości środków UE.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądaných zmian.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy spełnia wymogi związane z komplementarnością źródeł finansowania. Burmistrz Łap jest świadomy tego, że rewitalizacja, to nie tylko nowe

elewacje budynków. W związku z powyższym Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Łapy obok zadań infrastrukturalnych zakłada szereg działań tzw. „miękkich”, społecznych, planowanych do finansowania ze środków EFS. Wskazane projekty skierowane do mieszkańców mają na celu eliminację problemów społecznych, a także działania na rzecz włączenia społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości, czy prawidłowych postaw i kompetencji kluczowych u najmłodszych mieszkańców Gminy Łapy (tak, by w przyszłości liczba osób z problemami społecznymi nie wzrastała znacząco o przedstawicieli młodszego pokolenia). Co więcej, do zadań infrastrukturalnych zrealizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej dopasowane zostały tzw. zadania „miękkie” wykorzystujące efekty tychże inwestycji. Przykładem na to mogą być inwestycje polegające na uzbrojeniu strefy ekonomicznej, a także budowy inkubatora przedsiębiorczości, dla których Program zakłada działania komplementarne w postaci promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz walki z bezrobociem. Zadania ujęte w Programie wykorzystują także efekty realizacji projektów infrastrukturalnych z lat 2007-2013. Zadania ujęte w Programie są do siebie komplementarne pod względem efektów planowanych do uzyskania oraz źródeł ich finansowania.

Nad przestrzeganiem wskazanych zasad komplementarności na etapie realizacji założeń Programu czuwać będzie Zespół ds. wdrażania programu rewitalizacji. Wskazany zespół wzorować się będzie na funkcji przypisanej Komitetowi Rewitalizacji opisanemu w Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Jednocześnie monitorować będzie osiągnięcie efektów rewitalizacji oraz włączenie w jego wdrażanie wszystkich grup interesariuszy.

8. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć

Dla każdego z przedsięwzięć i projektów wpisanych do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy określono źródło jego finansowania. Gmina Łapy aktywnie zabiega i pozyskuje fundusze zewnętrzne na wsparcie planowanych działań, stąd także dla przedsięwzięć i projektów założonych w Programie określono inne, poza budżetowymi, potencjalne źródła finansowania.

Wśród najważniejszych źródeł finansowania wskazać należy:

- środki z programów UE
- środki budżetu państwa
- dotacje celowe
- środki prywatne.

Szczegółowe źródła finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć i projektów kształtują się następująco:

Nr projektu	Tytuł projektu	Planowana wartość	Źródło finansowania
1.1	Wspieranie rodziny i zapobieganie kryzysom w rodzinach	2 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE

1.2	Rozwój rynku pracy i pomocy osobom bezrobotnym	2 000 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE
1.3	Wzmocnienie systemu wsparcia i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych	3 000 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE
1.4	Rozwój zasobów społecznych i integracji mieszkańców obszaru rewitalizowanego	3 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE
1.5	Budowanie systemu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym	2 000 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, inne), UE
1.6	Rozbudowa oferty edukacyjnej oraz kulturalnej i sportowej dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE
1.7	Rozbudowa oferty edukacyjnej, kulturalnej oraz edukacyjnej dla osób dorosłych oraz seniorów z terenu rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE
1.8	Rozbudowa oferty zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), UE
1.9	Integracja mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz budowanie poczucia wspólnej tożsamości poprzez uczestnictwo we wspólnych przedsięwzięciach	500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MKiDN i inne), granty z fundacji oraz środki prywatne
1.10	Zapewnienie oferty badań profilaktycznych dla seniorów z obszaru rewitalizowanego	1 500 000,00 zł	Środki własne Gminy, budżet państwa (MRPiPS, MZ i inne), UE, granty z fundacji
2.1	Promocja samozatrudnienia	1 500 000,00 zł	Ośrodek Przedsiębiorczości w Łapach, Powiatowy Urząd Pracy, UE, NGO
2.2	Wsparcie istniejących podmiotów gospodarczych	300 000,00 zł	Środki własne Gminy, środki UE
2.3	Działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w edukacji	300 000,00 zł	Środki własne Gminy, środki UE
3.1	Utworzenie Centrum Przesiadkowego w Łapach	7 323 491,00 zł	Środki własne, UE
3.2	Zagospodarowanie Placu Niepodległości w Łapach	800 000,00 zł	Środki własne Gminy, środki UE
4.1	Edukacja i działania pro ekologiczne na obszarze rewitalizowanym	1 000 000,00 zł	Środki własne Gminy, WFOŚiGW, UE

5.1	Budowa budynku na cele kulturalno-edukacyjne w Łapach przy ul. Głównej 8	7 970 096,00 zł	Środki własne Gminy, PFRON, UE
5.2	Kompleksowa przebudowa budynku dworca PKP wraz z nadaniem mu dodatkowych nowych funkcji społecznych	10 000 000,00 zł	Środki własne Gminy, środki UE
5.3	Wykonanie remontu i przebudowy budynku Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Łapy	2 670 332,00 zł	Środki własne, Ministerstwo Kultury, NPRC, środki UE
5.4	Utworzenie krytego basenu w Łapach	6 800 000,00 zł	Środki własne, środki UE, PFRON, KFRKF
P.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Łapach	12 387 948,45 zł	Środki własne Gminy, środki UE
P.2	Poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych w Łapach	6 948 907,89 zł	Środki własne Gminy, środki UE

9. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Zamysł opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji funkcjonował w Gminie Łapy już od początku 2015 roku. Od tego też czasu trwały debaty z mieszkańcami, podczas których przedstawiane były założenia związane z rewitalizacją, a także mieszkańcy wypowiadali się na temat tego, jak oni ten proces widzą w kontekście swoich problemów, potrzeb i oczekiwań.

W trakcie swoich spotkań na temat rewitalizacji Burmistrz Łap rozmawiała z następującymi grupami funkcjonującymi na terenie Gminy Łapy, będącymi jednocześnie potencjalnym interesariuszami rewitalizacji:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wiczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze;
- 2) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 4) jednostki organizacyjne gminy.

Spotkania miały na celu:

- zapoznanie interesariuszy z istotą, celami i zasadami prowadzenia rewitalizacji,
- inicjowanie, umożliwianie i wspieranie działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji

- zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji
  - wspieranie inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji;
  - zapewnienie w procesie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy,
- ale przede wszystkim koncentrowały się na poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.**

Wspomniane wcześniej spotkania z mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi miały miejsce w następujących terminach:

- 05.01.2015 r. – spotkanie z organizacjami samorządowymi;
- 13.02.2016 r. – 17.03.2015 r. – spotkania w poszczególnych sołectwach Gminy Łapy;
- 03.03.2015 r. – spotkanie z dyrektorami szkół ponadgimnazjalnych;
- 04.03.2015 r. – spotkanie z mieszkańcami Gminy;
- 10. 19.03.2015 r. – spotkanie z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 11. 16.04.2015 r. – spotkanie z organizacjami pozarządowymi;
- 12. 08-29.09.2015 r. – spotkanie z mieszkańcami sołectw Gminy Łapy;
- 13. 23.11.2015 r. - z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 14. 08.02.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 15. 11.02.2016 r. – spotkania z młodzieżą;
- 16. 11.03.2016 r. – spotkanie z przedsiębiorcami;
- 17. 06.04.2016 r. – spotkanie z dyrektorami przedszkoli i szkół;
- 18. 27.04.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 19. 19.10.2016 r. – spotkanie z Seniorami;
- 20. 19.10.2016 r. - spotkanie z organizacjami pozarządowymi.

Ze wskazanych spotkań płynęły następujące wnioski:

- jako część miasta wymagającą rewitalizacji interesariusze najczęściej wskazywali ścisłe centrum miasta, gdyż zamieszkane jest ono przez dużą liczbę osób, z których wiele boryka się z różnego rodzaju problemami społecznymi, a także stanowi wizytówkę miasta,
- wśród problemów, jakie napotykają w życiu codziennym, a których rozwiązania oczekują z udziałem władz miasta wskazane zostało: bezrobocie, ubóstwo, brak miejsc pracy, ograniczona dostępność oferty kulturalnej oraz edukacyjnej dla dzieci i dorosłych,

- wśród problemów związanych z obszarem gospodarczym najczęściej wskazywano brak potencjału profesjonalnie wyszkolonej kadry, zły stan infrastruktury drogowej, niewystarczający obszar inwestycyjny,
- wśród problemów związanych z aspektem środowiskowym najczęściej wskazywano na zanieczyszczenia powietrza związane z emisją CO₂ do atmosfery oraz azbestowym pokryciem dachowym,
- wśród problemów związanych z aspektem technicznym najczęściej wskazywano na problemy z przyjmowaniem wód opadowych przez studzienki,
- wśród problemów związanych z aspektem funkcjonalno-przestrzennym najczęściej wskazywano na bardzo nieatrakcyjny wygląd Centrum, na co wpływ ma głównie stan dworca PKP i PKS, a także popadający w ruinę budynek przy ulicy Głównej 8. Wskazywano także, iż przemysłanego zagospodarowania wymaga Plac Niepodległości. Podkreślano także brak miejsc parkingowych.

Równolegle opracowywana była diagnoza w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Wnioski płynące z zebranych informacji statystycznych pokrywały się z głosami płynącymi ze spotkań – wskazywały ten sam obszar, który w pierwszej kolejności należałoby objąć procesem rewitalizacji.

Na etapie prowadzenia pogłębionej diagnozy obszaru wstępnie wyznaczonego do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi również angażowano społeczność lokalną. W tym celu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Łapach zamieszczono elektroniczny formularz ankiety, który zawierał między innymi pytania dotyczące problemów identyfikowalnych przez respondentów na terenie planowanym do objęcia rewitalizacją, zadowolenia z miejsca zamieszkania/ życia oraz efektów oczekiwanych po zakończeniu procesu rewitalizacji. Oprócz ankiety za pośrednictwem serwisu www zbierano ankiety w formie papierowej wśród mieszkańców obszaru wstępnie wyznaczonego do rewitalizacji, konsultowano się z dyrektorami jednostek oświatowych zlokalizowanych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji oraz z dyrekcją MOPS.

Ponadto, wśród mieszkańców tego terenu zbierano karty zgłoszeń przedsięwzięć, które ich zdaniem powinny znaleźć się w programie rewitalizacji. Natomiast 30 grudnia 2016 r. zorganizowano Otwarty punkt dyskusji o rozwoju Centrum Łap. W ramach tej inicjatywy mieszkańcy Gminy, a zwłaszcza obszaru wyznaczonego do rewitalizacji mogli porozmawiać na temat swojej wizji Centrum Łap, problemów, jakie dotyczą mieszkańców oraz działań, jakie ich zdaniem mogłyby tą sytuację poprawić. Analiza zebranych kart zgłoszeń przedsięwzięć oraz postulatów mieszkańców zgłaszanych w ramach Otwartego punktu dyskusji o rozwoju Centrum Łap potwierdziła wnioski płynące z analizy diagnozy. Ponadto wskazać należy, iż mieszkańcy najczęściej wskazywali następujące typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych:

1. sfera gospodarcza:

- stworzenie miejsc pracy

2. sfera środowiskowa:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń
- wymiana systemów ogrzewania
- usuwanie azbestu

3. sfera funkcjonalno-przestrzenna:

- remont dworca PKP, PKS i terenu wokół
- remont budynku przy ul. Głównej 8
- remont budynku biblioteki przy ul. Nowy Rynek
- zagospodarowanie terenu Placu Niepodległości
- budowa basenu krytego

4. sfera techniczna:

- poprawa stanu chodników
- poprawa stanu ulic

5. sfera społeczna:

- ułatwienie dostępu do usług ochrony zdrowia i badań profilaktycznych
- stworzenie miejsc pracy
- rozbudowa Domu Kultury
- rozszerzenie oferty kulturalnej
- rozszerzenie oferty edukacyjnej
- organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
- ograniczenie ubóstwa
- ograniczenie agresji
- ograniczenie patologii społecznych

11. System realizacji programu rewitalizacji

Za wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łapy odpowiedzialny jest Burmistrz Łap. Program wdrażany będzie poprzez działania następujących referatów i samodzielnych stanowisk w Urzędzie Miejskim w Łapach:

- Referat Inwestycji
- Referat Nieruchomości
- Referat Ochrony Środowiska
- Stanowisko ds. funduszy pomocowych
- Stanowisko ds. promocji i kontaktu z mediami

Z przedstawicieli wskazanych referatów i pracowników samodzielnych stanowisk

powołany zostanie Zarządzeniem Burmistrza Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji.

Zadaniem Zespołu będzie:

- bieżący monitoring stopnia realizacji Programu
- bieżący monitoring stopnia osiągnięcia założonych wskaźników
- koordynacja opracowania i wdrażania poszczególnych projektów i przedsięwzięć w ramach Programu
- prowadzenie akcji informacyjnych oraz konsultacji społecznych i procesu partycypacji społecznej
- nadzór nad aktualizacją Programu
- stały monitoring możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego na realizację założonych projektów.

12. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji

12.1 System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoringiem i oceną skuteczności działań zaplanowanych w Programie zajmować się będzie Zespół ds. wdrażania Programu Rewitalizacji.

Praca Zespołu na tym gruncie polegać będzie na corocznym monitoringu osiągnięcia rezultatów w następujących obszarach:

- realizacji konkretnych projektów i przedsięwzięć zaplanowanych w Programie – na koniec realizacji przedsięwzięcia/ projektu oraz na koniec roku
- osiągnięcia rezultatów w ramach całego Programu

Taki system pozwoli na bezpieczne wdrażanie Programu, a także zapewni możliwość szybkiej reakcji w przypadku zagrożenia osiągnięcia rezultatów oraz wprowadzenie odpowiednich modyfikacji do Programu.

12.2 System wprowadzania modyfikacji

Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w założeniu do 2022 roku.

Powstawał w konkretnej sytuacji społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i infrastrukturalnej. Są to jednak obszary dynamiczne, złożone i tworzone zarówno przez ludzi – społeczność obszaru rewitalizowanego, ale i niezależnie od niej. W związku z tym okazać się może, iż niektóre zapisy Programu się zdezaktualizowały lub dobór działań jest nieadekwatny do zastanej sytuacji. W związku z tym zakłada się możliwość modyfikacji Programu tak, by jak najbardziej służył on osiągnięciu rezultatów założonych dla obszaru rewitalizowanego.

Podobnie jak w przypadku etapu opracowywania Programu, wprowadzanie zmian do

Programu odbywać się będzie przy zachowaniu udziału społeczeństwa, zgodnie z zasadami związanymi z partycypacją społeczną. Ponadto, dopełnione zostaną wymagania związane z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Po spełnieniu wszystkich wymogów formalnych projekt zmian do Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie mógł zostać przedstawiony do rozpatrzenia Radzie Miejskiej w Łapach.

